

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, dnia maja 2011 r.

**Pan
Jerzy Lysy
Wójt Gminy Bochnia
ul. Kazimierza Wielkiego
32-700 Bochnia**

P/11/176
LKR-4101-01-01/2011

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła kontrolę udzielania pomocy poszkodowanym w wyniku powodzi w 2010 r. Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bochni.

W związku z kontrolami, których wyniki przedstawione zostały w protokołach podpisanych w dniu 26 kwietnia 2011 r. przez Pana Wójta oraz w dniu 26 kwietnia 2011 r. przez Panią Kierownik Ośrodka, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne, stosownie do art. 60 ustawy o NIK.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień, wykonywanie przez Wójta Gminy Bochnia zadań w zakresie udzielania pomocy poszkodowanym w wyniku powodzi występujących w 2010 r. Pozytywną ocenę uzasadnia w szczególności niezwłoczne podjęcie działań, mających na celu oszacowanie strat rodzin dotkniętych wylewem wód rzeki Raby (16 – 24 maja 2010 r.), a także udzielanie im niezbędnej pomocy materialnej.

Stwierdzone przez NIK uchybienia dotyczyły:

- nieprzekazywania mieszkańcom Gminy poszkodowanym w czasie powodzi pełnej informacji dotyczącej szacowania szkód powodziowych w celu ustalenia wysokości należnej pomocy materialnej,

- nierzetelnej analizy dokumentów w czasie pierwotnej weryfikacji przez pracowników Urzędu części wniosków na remonty i odbudowy domów uszkodzonych w czasie powodzi,
- nierozdysponowania do czasu zakończenia niniejszej kontroli środków finansowych przekazanych przez osoby fizyczne i darczyńców spoza sektora finansów publicznych,
- księgowania wydatków na zasiłki celowe dla poszkodowanych w czasie powodzi w 2010 r. a także na wyceny kosztorysowe remontów i odbudowy domów uszkodzonych w czasie tych powodzi, sfinansowanych z dotacji celowej budżetu państwa, bez wydzielenia tych wydatków w sposób pozwalający na sporządzenie sprawozdań Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami bez dokonywania odrębnych analiz i wyliczeń.

Uzasadnienie powyższej oceny ogólnej stanowią następujące uwagi i oceny szczegółowe:

1. Zastrzeżeń NIK nie budzi wypełnienie przez Gminę obowiązków w zakresie ustalenia procedur szacowania szkód, mimo że ogólna procedura szacowania szkód powstałych w budynkach i obiektach w związku z wystąpieniem sytuacji kryzysowych ustalona została w Planie reagowania kryzysowego dopiero 10 lutego 2010 r. Poprzednio, tj. od 2008 r., w planie tym określona została jedynie procedura szacowania szkód powstałych w gospodarstwach rolnych. Opóźnienie to nie miało jednak znaczenia dla sprawności ustalenia i rozdysponowania pomocy materialnej osobom poszkodowanym w wyniku powodzi. Powodzie i podtopienia występowały w Gminie dopiero od maja 2010 r.

Bez zbędnej zwłoki rozpoczęte zostało w Gminie określanie rozmiarów szkód. Komisja do szacowania szkód powodziowych w gospodarstwach domowych, powołana przez Pana Wójta, rozpoczęła pracę 21 maja 2010 r., tj. w drugim dniu po odnotowaniu obniżenia się stanu wód Raby. Komisja, powołana w składzie 35 osobowym, zobowiązana została przez Wójta do podzielenia się na zespoły kontrolne i wykonywania pracy przez dwie zmiany, bez przerw w dni wolne od pracy.

2. NIK ocenia pozytywnie bezzwłocznie podjęte działania informacyjne skierowane do poszkodowanych, które jednak nie były w pełni wyczerpujące. Wykorzystano do tego celu wszelkie dostępne środki i sposoby, m.in. przeprowadzone zostały narady z sołtysami oraz zebrania wiejskie, umieszczono ogłoszenia na tablicach ogłoszeń w sołectwach oraz stronach internetowych. Natomiast niewystarczająco poinformowano mieszkańców poszkodowanych w czasie powodzi o dodatkowym wymogu, określonym w szczegółowej procedurze przekazanej 1 czerwca 2010 r. przez dyrektora Wydziału Polityki Społecznej

Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, stanowiącym, że o zasiłki celowe w kwotach powyżej 20 tys. zł mogą ubiegać się jedynie osoby lub rodziny, które zakwalifikowane zostały do udzielenia zasiłku celowego do wysokości 6 tys. zł. Spowodowało to konieczność odmowy udzielenia zasiłku na remont domu zalanego w czasie powodzi jednej osobie, która odmówiła zgody na ocenę uszkodzeń przez komisję ustalającą wysokość zasiłków do 6 tys. zł w związku z uznaniem, że nie znajdowała się w sytuacji, w której nie mogła zaspokoić swoich podstawowych potrzeb z własnych środków.

3. Gmina zapewniła wykonanie kosztorysów remontów domów uszkodzonych w czasie powodzi i operatów szacunkowych domów zniszczonych przez osuwiska, które uaktywniły się w wyniku powodzi. Wszystkie kosztorysy i wyceny zostały wykonane bez przekroczenia dwutygodniowych terminów umownych, wyznaczonych na ich sporządzenie, a ceny jednostkowe za poszczególne opracowania nie przekroczyły 600 zł, tj. kwoty wskazanej przez Małopolski Urząd Wojewódzki.
4. Gmina przestrzegała, przekazanej przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, procedury ustalania wysokości zasiłków celowych przyznawanych w kwotach do 6 tys. zł na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych rodzin i osób, które poniosły straty w gospodarstwach domowych i znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji. Zgodnie z procedurą zasiłki te wypłacane były poszkodowanym po zweryfikowaniu przez pracowników Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego zgodności ustalonych przez gminną komisję wysokości zasiłków w zależności od skali powstałych szkód.
5. Wnioski o dotacje na remonty i odbudowy domów uszkodzonych i zniszczonych w czasie powodzi rozpatrywane były przez pracowników Urzędu Gminy i przesyłane do weryfikacji przez Małopolski Urząd Wojewódzki w terminach od trzech do 29 dni od ich złożenia. Zastrzeżenia NIK dotyczą jednak nierzetelności sprawdzenia przez pracowników Urzędu 33 wniosków (16%) spośród wniosków o zasiłki w wysokości do 20 tys. zł oraz 18 (45%) spośród 40 wniosków o zasiłki w wysokości ponad 20 tys. zł, gdyż wymagały one korekty lub nie załączono do nich wymaganych dokumentów. NIK jednak ocenia pozytywnie skuteczność przyjętego systemu weryfikacji, bowiem pozwolił on na ujawnienie jednego przypadku złożenia wniosku przez osobę niespełniającą kryteriów uzyskania pomocy materialnej, ponieważ jej uszkodzony dom nie został oddany do użytkowania i nie posiadał numeru porządkowego nieruchomości.
6. Wniosek o zasiłki dla rodzin rolniczych sporządzony został w oparciu o prawidłowe podstawy, tj. o zestawienie liczby dwóch grup gospodarstw (o powierzchniach do 5 ha i więk-

szej), a także na podstawie ustaleń powołanej komisji. Zanizona została natomiast o 49 tys. zł wielkość wnioskowanych środków, w związku z błędem w wyliczeniu tej kwoty, który został później skorygowany. Prawidłowo sporządzony został wniosek o środki na zasiłki dla dzieci z rodzin poszkodowanych w czasie powodzi. Liczba dzieci ustalona została oparciu o wyniki rodzinnych wywiadów środowiskowych, weryfikowanych na podstawie wykazów uczniów uzyskanych ze szkół miejskich w Bochni i z terenu wsi na obszarze Gminy Bochnia.

7. Uzyskane dotacje budżetowe na udzielenie zasiłków celowych dla osób poszkodowanych w wyniku powodzi w 2010 r. wykorzystane zostały zgodnie z przeznaczeniem, a kwoty przewyższające wysokość środków niezbędnych w celu zaspokojenia potrzeb w zakresie udzielenia tych zasiłków zostały zwrócone w terminach wyznaczonych przez Wojewodę Małopolskiego. Największą kwotę 727, 3 tys. zł Gmina zwróciła w dniu 25 czerwca 2010 r., a zwrot ten wynikał z niepełnego wykorzystania przekazanej przez Wojewodę zaliczki w wysokości 2 186,3 tys. zł na wypłatę zasiłków celowych na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych mieszkańców poszkodowanych w czasie powodzi. Wysokość środków niezbędnych na ten cel oszacowana została przez Wójta bezpośrednio po powodzi w dniu 24 maja 2010 r., na podstawie ustalonej wstępnie liczby 1500 poszkodowanych gospodarstw. Pozostałe zwroty wynikały z niedokonania wypłaty zasiłku na remont budynku osoby, która zmarła przed dokonaniem wypłaty, niewykorzystania 8,9 tys. zł (10%) środków przekazanych na sfinansowanie kosztów wycen kosztorysowych szkód powodziowych w budynkach, ekspertyz i opinii geologicznych terenów osuwiskowych oraz kwot wynikających z zaokrągleń kwot wypłaconych dotacji.
8. NIK ocenia negatywnie niewykorzystanie od ponad 6 miesięcy wpłat darczyńców na pomoc dla rodzin poszkodowanych w związku z powodzią w 2010 r., zgromadzonych w łącznej wysokości 14,8 tys. zł na specjalnym koncie bankowym. Spowodowane to było nieustaleniem do czasu zakończenia niniejszej kontroli zasad i procedury rozdziału tych środków.
9. Zastrzeżeń NIK nie budzi wykorzystanie środków na pomoc poszkodowanym w czasie powodzi, przekazanych przez Powiat Bocheński w wysokości 15,8 tys. zł. Pomoc ta została przekazana osobom wyszczególnionym w umowie zawartej z Powiatem.
10. Dotacje na wypłatę zasiłków ujmowane były w planie finansowym Gminy i księgowane w księgach rachunkowych w szczególności wynikającej z klasyfikacji dochodów i wydatków ustalonej w załącznikach nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji budżetowej dochodów, wydatków,

przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207 ze zm.). Zastrzeżenia NIK dotyczą księgowania wydatków na zasiłki celowe dla poszkodowanych w czasie powodzi w 2010 r., a także wycen kosztorysowych remontów i odbudowy domów uszkodzonych w czasie tych powodzi bez wydzielenia wydatków, sfinansowanych z dotacji celowej budżetu państwa. Ustalenie wielkości wydatków, w celu sporządzenia sprawozdań Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, wymagało dokonywania odrębnych analiz i wyliczeń, dokumentowanych notatkami służbowymi pracowników Urzędu Gminy.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) Ustalenie zasad i procedury rozdziału środków wpłaconych przez darczyńców na pomoc dla powodziarzy i ich niezwłoczne rozdysponowanie.
- 2) Księgowanie wydatków z dotacji celowej budżetu państwa w zakresie umożliwiającym ich wykazanie w sprawozdaniu Rb-50.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się o przedstawienie przez Pana Wójta w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie, do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Otrzymują:

- 1) *Adresat*
- 2) *Akta kontroli*